

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Oslo, 2014.10.31

Deres ref.: NOU 2014:4
Vår ref.: **2014/1282**

Høringsuttalelse - NOU 2014:4 «Enklere regler – bedre anskaffelser, forenkling av det norske anskaffelsesregelverket

Patentstyret er positive til forslaget om forenkling av regelverket. Vi registrerer at utvalget har vurdert mange viktige aspekt ved regelverket som offentlige innkjøpere har vært opptatt av i en årrekke. NOU-en er svært grundig og gir mange gode forslag. Patentstyret er derfor positive til de fleste endringene som flertallet foreslår.

Forslaget innebærer mer tillit til innkjøperne. Patentstyret mener mer tillit til innkjøperne er riktig og at dagens praksis ofte fører til innkjøper blir mer opptatt av «å gjøre anskaffelsen rett enn rett anskaffelse». En forenkling av regelverket er et riktig tiltak for å nå et av formålene med regelverket, en effektiv bruk av samfunnets ressurser. Langvarige og dyre prosesser for anskaffelser av liten eller moderat verdi er ikke effektiv bruk av ressurser verken for oppdragsgivere eller leverandører.

Patentstyret har følgende kommentar til hovedpunktene i høringsnotatet.

2.1 Formål og grunnleggende prinsipper

Etter utvalgets vurdering er det behov for å klargjøre formålet med anskaffelsesregelverket. Mindretallet forslag inkluderer at også dette skal skje på en samfunnstjenlig måte. Patentstyret er enig med at man ved innkjøp bør tenke på hva som er samfunnstjenlig, men at dette ikke behøver å være inkludert i formålet, men kan vurderes fra tilfelle til tilfelle og etterhvert som den politiske agendaen skifter. Patentstyret slutter seg derfor til vurderingen og forslaget fra flertallet.

2.2 Nye prosedyreregler

Utvalgets flertall foreslår å gå bort fra tradisjonelle anbudskonkurranser og gjeldende forhandlingsforbud. Flertallet foreslår å tillate all form for dialog mellom oppdragsgivere og leverandører frem til tildeling av kontrakt. Patentstyret ser at flertallets forslag kan medføre mindre forutsigbarhet for leverandørene. Ut fra erfaring vet vi imidlertid at det ofte dukker opp uforutsette ting i forbindelse med tilbudsåpning. For eksempel kan leverandører har gjort feil eller utelatt viktige deler av tilbudet, deler av konkurransegrunnlaget har ikke fungert etter intensjonene osv. Forhandlinger gir mulighet til å kompensere for slike uforutsigbarheter og vil kunne føre til at konkurransen kan fortsette uten avlysning eller avvisning av dyktige, men uheldige leverandører. Dette er imidlertid vanskelig å vite på forhånd. Patentstyret slutter seg derfor til flertallet og mener at retten til dialog vil føre til bedre konkurranser og avtaler både

for oppdragsgivere og leverandører. Dette mener vi oppveier for mindre forutsigbarhet. Forhandlingsmuligheten innebærer en klar forenkling.

2.3 Konkrete anskaffelser som er unntatt EUs nye anskaffelsesdirektiv

Utvalgets utgangspunkt er at anskaffelser som er unntatt direktivet, også skal unntas det norske anskaffelsesregelverket. Utvalget foreslår likevel at noen av disse kontraktene skal reguleres av loven og forskriftens del I. Patentstyret slutter seg til intensjoner om å gjøre regelverket enklere. Patentstyret mener likevel at utvalget ikke går langt nok på dette punktet og mener at de fleste kontraktene som nevnes bør unntas regelverket i sin helhet. Vi mener det er liten gevinst å hente ved å konkurranseutsette disse avtalene. Det er derfor klare forenklingsgevinster ved å unnta de nevnte avtalene fra regelverket.

2.4 Unntak for kontrakter med en anslått verdi under 100 000 kroner

Utvalgets flertall foreslår å unnta kontrakter med en anslått verdi under 100 000 kroner fra anskaffelsesregelverket. Forslaget vil gi noe mindre rettsikkerhet for anskaffelser under 100 000 kroner. Dette forslaget vil medføre betydelig forenkling. Patentstyret mener at ved anskaffelser av så lite verdi må hensynet til forenkling gå foran forholdet om noe mindre rettsikkerhet. Dette er i tråd med forholdsprinsippet og vil medføre betydelig forenkling for både leverandør og innkjøper. Det er imidlertid viktig at innkjøper har kompetanse til å sørge for at det allikevel blir en hensiktsmessig tildeling av innkjøp. Patentstyret er derfor enig i flertallets forslag.

2.5 Skriftlighetskrav

Utvalget foreslår å videreføre skriftlighetskravet for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner. For de minste anskaffelsene tilsier imidlertid hensynet til effektiv ressursbruk og forholdsmessighetsprinsippet at oppdragsgivere fritas fra dette kravet. Patentstyret er enig i flertallets forslag. Det er også et godt forslag å fjerne protokollen. Andre lover som Arkivlova vil ivareta dokumentasjonsplikten. Skriftlighetskravet og dokumentasjonsplikten bør dessuten sees i sammenheng med digitalisering av anskaffelsesprosessen.

2.7 Dokumentasjon av kvalifikasjonskrav

Utvalget foreslår at oppdragsgiver skal kunne tillate levering av egenerklæring som foreløpig bevis på at leverandørene oppfyller kvalifikasjonskravene. Patentstyret slutter seg til utvalgets forslag. Vi mener at det er opplagte forenklingsgevinster ved å ha mulighet til kun å vurdere den vinnende leverandørs kvalifikasjonsdokumentasjon.

2.8 Digitalisering

Det nye anskaffelsesdirektivet krever at all kommunikasjon som hovedregel skal foregå elektronisk. Utvalget foreslår at de samme reglene om elektronisk kommunikasjon innføres også under EU-/EØS-terskelverdiene. Inntil disse reglene er gjennomført, foreslår utvalget at oppdragsgiver selv skal bestemme hvilke kommunikasjonsmidler som skal benyttes. Patentstyret slutter seg til utvalgets forslag, men mener at tilbudsinnlevering på e-post medfører såpass stor risiko at det ikke bør åpnes opp for dette. Patentstyret anbefaler at det gis klare føringer om at oppdragsgivere må skaffe seg egnede elektroniske verktøy for sikkert mottak av elektroniske tilbud.

2.10 Terskelverdier

Utvalgets flertall foreslår å videreføre den nasjonale terskelverdien på 500 000 kroner for alle kontrakter som er omfattet av regelverket. Mindretallet fordeler seg på ulike forslag. Patentstyret støtter mindretallsforslaget om at den nasjonale terskelverdien bør settes til 600 000 kr i tråd med prisutviklingen.

2.11 Ikke-anskaffelsesfaglige hensyn

Ut fra et forenklingperspektiv foreslår flertallet at gjeldende bestemmelser om ikke-anskaffelsesfaglige hensyn tas ut av regelverket. Patentstyret støtter flertallet i at det er et forenklingstiltak å ta de ikke-anskaffelsesfaglige hensyn ut av regelverket. Det er imidlertid viktig at oppdragsgiver fremdeles har mulighet til å vurdere disse hensyn, for eksempel miljøhensyn, hvis oppdragsgiver ønsker det. Mange oppdragsgivere har et ønske om å ta ikke-anskaffelsesfaglige hensyn også under EU-terskelverdi og det må være rom for dette.

2.12 Alternative regelsett – et minimumsregelverk

Utvalgets flertall mener at et nasjonalt regelverk i prinsippet ikke behøver å angi mer enn en plikt til å følge de grunnleggende prinsippene. Det er vanskelig å vurdere hva slags konsekvenser et slikt minimumsregelverk vil ha. Patentstyret støtter derfor flertallets forslag til å prøve ut et minimumsregelverk for noen oppdragsgivere.

Helén Ohlson Berg
Økonomisjef

Geir-Kristian Slydahl
Innkjøpsansvarlig